

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Petrákové a soudců Mgr. Pavla Riedlbaucha a JUDr. Ivy Březinové ve věci

žalobkyně: **Bc. H. R.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem JUDr. Martinem Klímou
sídlem tř. Václava Klementa 203, 293 01 Mladá Boleslav

proti
žalované: **Generali Česká pojišťovna a. s.**, IČO: 45272956
sídlem Spálená 75/16, 113 04 Praha 1

o finanční zadostiučinění za újmu, o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 2. prosince 2020 č. j. 31 C 29/2020-172

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se v napadeném vyhovujícím výroku o věci samé (ad I) ve výroku o náhradě nákladů řízení (ad III) **zrušuje** a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 2. 12. 2020 soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 300 000 do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I), žalobu, pokud jí žalobkyně žádala zaplacení dalších 1 250 000 Kč s úrokem z prodlení z částky 2 000 000 Kč ve výši 8,05 % ročně od 4. 11. 2019 do zaplacení, zamítl (výrok II) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III).
2. Soud I. stupně rozhodl o nároku žalobkyně zaplacení částky 2 000 000 Kč příslušenstvím (po částečném vzetí žaloby zpět v průběhu řízení ve výši 1 250 000 Kč s příslušenstvím) jako náhrady újmy, která u žalobkyně nastala v důsledku dopravní nehody, když žalobkyně a její manžel cestovali dne 11. 5. 2019 v 15:07 hodin po silnici číslo xxx v katastru obce xxx xxx, okres Nymburk osobním automobilem tov. zn. Škoda Rapid NH, RZV xxx. Vozidlo řídil manžel žalobkyně Ing. Jakub R., žalobkyně seděla na sedadle spolujezdce vedle řidiče vozidla a byla připoutána bezpečnostním pásem. V kilometru 9,847 v katastru obce xxx xxx mezi obcemi xxx xxx a xxx xxx došlo k dopravní nehodě, při níž do vozidla žalobkyně narazilo vozidlo tov. zn. Volkswagen 5 Golf RZV xxx řízené Miroslavem Š. Ten byl viníkem nehody, při nehodě zemřel, a trestní řízení bylo zastaveno. Žalobkyně utrpěla při dopravní nehodě újmu na zdraví, svůj nárok žalobkyně označila jako odškodnění své újmy. V žalobě popsala následky nehody na svém zdraví s tím, že byla v 6. měsíci těhotenství, očekávala narození prvního dítěte, plod se až do nehody vyvíjel řádně. Žalobkyně v žalobě uvedla, že se po žalované domáhá kompenzace další nemajetkové újmy, odškodnění dalších újem, bolestného a náhrady za ztížení společenského uplatnění, v tomto řízení nežádá. Na odčinění další nemajetkové újmy žádá peněžitou náhradu vyvažující vytrpěná příkoří a bolesti žalobkyně jako důsledek obtěžování žalobkyně ve všech směrech jejího života v přímé souvislosti s chováním viníka dopravní nehody a viníka další nemajetkové újmy žalobkyně. Žalobkyně byla a je stále nucena snášet nepříznivé dopady do více sfér svého života, zejména trvá překážka lepší

budoucnosti stran smyslu rodinného života ve smyslu čl. 6 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Uvedla, že podstatou je újma žalobkyně v oblasti gynekologické resp. porodnické. Při dopravní nehodě byla zraněna a po transportu z místa dopravní nehody do Fakultní nemocnice v xxx byla přijata 11. 5. 2019 na urgentní příjem, následně na gynekologicko-porodnickou kliniku xxx xxx xxx, kde byla vyšetřena. Bylo přistoupeno k bezprostřednímu provedení porodu císařským řezem s tím, že dítě bylo mrtvé. U žalobkyně tedy při dopravní nehodě došlo ke způsobení újmy na zdraví matce, ke ztrátě plodu matky, součástí jejíhož těla dosud plod byl. Dítě se narodilo mrtvé pro úrazové změny popsané v pitevní diagnóze, podle níž je smrt v přímé příčinné souvislosti s dopravní nehodou ze dne 11. 5. 2019. Žalobkyně dále při dopravní nehodě utrpěla újmu na zdraví týkající se pohybového aparátu (bolest kloubu, bérce) následovalo léčení v xxx xxx xxx a dalších, žalobkyně byla vyšetřena v xxx xxx xxx pro zlomeninu kostře. Traumatologický (myšleno zřejmě traumatický – poznámka odvolacího soudu) zážitek žalobkyní prožitý v příčinné souvislosti s dopravní nehodou a jejími bezprostředními následky si vynutil návštěvu žalobkyně na odborném psychiatrickém pracovišti. Dne 6. 6. 2019 navštívila žalobkyně PhDr. Hanu Č., klinického psychologa. Dále trpěla žalobkyně psychiatrickými obtížemi a 1. 10. 2019 byla vyšetřena MUDr. Janou H., psychiatrem pro dospělé v xxx xxx. Žalobkyně trpěla posttraumatickým syndromem, který vyplýval ze stavu matky při ztrátě nenarozeného dítěte. Žalobkyně má za to, že se jedná o zcela unikátní situaci, kterou může chápat jenom taková žena, již postihla identická tragédie. Žalobkyně má i v současnosti vedle depresí a kontinuální noční nespavosti výčitky, které ji pronásledují. Myšlenkami se žalobkyně stále vrací k době před dopravní nehodou. Na podzim 2019 nastoupila do zaměstnání, avšak pobyt v zaměstnání evokoval vzpomínky na chvíle, kdy se těšila na narození prvního dítěte. Krátce po návratu do zaměstnání v důsledku permanentního tlaku myšlenek a vracení vzpomínek od dosavadního zaměstnavatele musela odejít. Úraz utrpěný žalobkyní při dopravní nehodě a související mnohaměsíční léčba ve více lékařských odvětvích vyvolaly zásahy do běžného života žalobkyně, v jejímž důsledku žalobkyně nemohla prožívat život způsobem, jakým jej prožívala před dopravní nehodou. Tyto léčebné zásahy žalobkyně pocítuje v duševní sféře. Po dopravní nehodě žalobkyně nemohla již dělat to, co dělala dříve, a naopak musela dělat to, co dříve nemusela. Žalobkyni chybí prožívání běžného dne, které je třeba spatřovat v absenci kontaktu s oblíbenými kolegy v práci, absenci v získávání nových zkušeností po stránce odborné, ve vyloučení jakýchkoliv sportovních aktivit, tanci, oblíbených víkendových výletů, zejména pro náhlou panickou hrůzu žalobkyně z jen trochu rychlejší jízdy v autě, kdy žalobkyně do dopravní nehody byla aktivní řidičkou a v současné době není schopna usednout ani krátkodobě za volant a překonat vyvolaný blok. Dále je žalobkyně ochuzena o ušlé prožívání nevšedního dne, čímž se rozumí prožitky spojené se situacemi opakujícími se pouze jednou, nebo několikrát za rok, nebo ještě vzácněji. V případě žalobkyně to spočívá především ve vyloučení možnosti absolvovat dovolenou s manželem na příjemném místě a příjemným způsobem podle představ manželského páru. Žalobkyně i manžel se na narození očekávaného prvního dítěte těšili a takto došlo k devalvaci kvality jejich života, kdy si žalobkyně připadala a stále si ještě připadá nedůstojně, trapně, ponížene, či jinak nepříjemně. Například se jedná o setkání se známými osobami, které věděli o těhotenství žalobkyně, ale nevěděli nic o dopravní nehodě. Negativní emoční stavy jsou přímým následkem dopravní nehody a spočívají v celém spektru rozličných negativních emocí, či pocitů o různých intenzitách. Kromě uvedených žalobkyně trpí dalšími fyzickými bolestmi. Žalobkyně se obrátila na žalovanou s výzvou k odškodnění pojistné události. To, co v důsledku dopravní nehody žalobkyni postihlo, sama podřazuje pod termín újma na přirozených právech člověka, žalobkyně zaslouží, aby byla odškodněna odčiněním i způsobených duševních poruch. Zvláště závažnou újmu je smrt nenarozeného dítěte a ohrožení života těhotné ženy. Toto žalobkyni přineslo sérii útrap v oblasti zdravotní, společenské, psychologické. Žalobkyně požaduje náhradu nemajetkové újmy s tím, že výše další nemajetkové újmy vychází z výjimečných okolností tohoto případu, koresponduje s obvyklými kompenzacemi poskytovanými občanům v určitých situacích kompatibilními separacemi vyplácenými v rámci prostoru Evropského společenství. Žalobkyně vyzvala žalovanou k zaplacení částky 2 000 000 Kč, žalovaná nereagovala, a tudíž se dostala do prodlení. Žalobkyně

po žalované požaduje zaplacení částky 2 000 000 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % od 4. 11. 2019 do zaplacení.

3. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby s tím, že je nesporné, že došlo k dopravní nehodě, dále je nesporné, že automobil VW Golf RZV xxx, jehož provozem vznikla žalobkyni újma, měl 11. 5. 2019 sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu (tzv. povinné ručení) u České pojišťovny. Za následek spočívající ve ztrátě nenarozeného dítěte Česká pojišťovna vyplatila žalobkyni celkem částku 450 000 Kč, z toho 300 000 Kč na duševní útrapy v souladu s ust. § 2959 o. z. a 150 000 Kč náhradu za jinou nemajetkovou újmu ve smyslu ust. § 2958 o. z. Žalovaná vycházela z judikatury Nejvyššího soudu, v jaké části by se adekvátní částka odčinění vzniklé újmy z nedbalostních nehod se smrtelným následkem měla u nejbližších pozůstalých pohybovat. Žalovaná dále poukazuje na naplnění požadavku legitimního očekávání ve smyslu ust. § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (zkráceně o. z.), podle něhož každý, kdo se domáhá právní ochrany může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako v jiném případě, který již byl rozhodnut a který se s jeho případem shoduje v podstatných znacích. Částky odškodnění obdobných nároků se pohybují mezi 240 000 až 500 000 Kč. Při rozhodování o výši náhrady nemajetkové újmy je zapotřebí vycházet z principu proporcionality, podle něhož by plnění za úmrtí nascitura nemělo být vyšší než plnění, které obdrží matka dítěte, jež se narodilo a žilo a k němuž si rodiče ve srovnání s nasciturem vytvořili vztah na vyšší a pokročilejší úrovni. Žalovaná tudíž vyplacenou částku považuje za zcela adekvátní.
4. Soud I. stupně provedl dokazování, skutečnosti z něj zjištěné označil v odůvodnění svého rozsudku, na něž odvolací soud v zájmu stručnosti svého rozhodnutí odkazuje. S citací ust. § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (zkráceně o. z.) a § 2959 o. z. dospěl na základě jejich zhodnocení k závěru, že žaloba je částečně důvodná, žalobkyně po žalované požadovala náhradu nemajetkových újem ve výši 2 000 000 Kč, žalovaná plnila po podání žaloby částkou 450 000 Kč tím, že 300 000 Kč představuje likvidaci pojistné události, částka 150 000 Kč plnění za další nemajetkovou újmu. Žalobkyně žádala odčinění další nemajetkové újmy peněžitou náhradou, která by plně vyvážila jí vytrpěná příkoří a bolesti, tvrdila, že je stále nucena snášet nepříznivé dopady události do více sfér svého života, zejména trvá překážka lepší budoucnosti stran smyslu rodinného života. Soud I. stupně uvedl, že z obsahu žaloby vyplývá, že žalobkyně částečně *tvrdí i náhradu škody*, kterou by mohla obdržet z titulu bolestného a ztížení společenského uplatnění, přičemž ztížení společenského uplatnění lze i navýšit. Soud I. stupně dovodil, že žalobkyně tedy požaduje náhradu za psychickou újmu, která jí vznikla v souvislosti se ztrátou nenarozeného dítěte a s tím souvisejícími psychickými problémy, uvedla, že chtěla mít dítě do 30 let, všechny její vrstevnice již děti mají, později narozené dítě nebude mít žádné vrstevníky a zůstane samo. Soud I. stupně dále výslovně uvedl, že žalobkyně *dále tvrdila další újmu, která však dle názoru soudu spadá zcela do ztížení společenského uplatnění nebo bolestného*.
5. Soud I. stupně přisvědčil potřebě každý podobný případ posuzovat individuálně, nicméně poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu, rozhodnutí sp. zn. 4 Tdo 140 2/2015, podle kterého by se adekvátní částka odčinění vzniklé újmy u nedbalostních nehod se smrtelným následkem měla u nejbližších pozůstalých pohybovat v rozmezí 240 000 Kč až 500 000 Kč, přičemž se jedná o tragická úmrtí živých lidí. S odkazem na ust. § 13 o. z. soud I. stupně považoval za nezbytné naplnění požadavku legitimního očekávání s tím, že u živého dítěte se kterým rodiče žijí, je vztah daleko užší. Soud I. stupně uzavřel, že pokud žalovaná žalobkyni zaplatila částku 300 000 Kč jako náhradu za duševní útrapy ve smyslu ustanovení § 2959 o. z. a částku 150 000 Kč za jinou nemajetkovou újmu ve smyslu ustanovení § 2958 o. z. za následek spočívající ve ztrátě nenarozeného dítěte a pokud bude žalobkyni přisouzena další částka 300 000 Kč, je konečné odškodnění zcela přiměřené. Nárok na zaplacení úroku z prodlení z přisouzené částky posoudil

jako nedůvodný s tím, že výše nemajetkové újmy je konstituována teprve výrokem rozsudku, a tudíž žalovaná dosud není v prodlení (s plněním – poznámka odvolacího soudu).

6. O náhradě nákladů řízení soud I. stupně rozhodl podle ust. § 142 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (zkráceně o. s. ř.) při částečném úspěchu účastnic ve věci.
7. Proti rozsudku soudu I. stupně podala odvolání žalovaná. Namítla, že v žalobě žalobkyně hovoří jen o svých duševních útrapách ze ztráty nenarozeného dítěte, ztížení jejího společenského uplatnění není předmětem řízení. Žalobkyni přiznaná částka z důvodu duševních útrap ze ztráty nenarozeného dítěte, částka 750 000 Kč (při započtení plnění žalované) je nepřiměřená konkrétní situaci, obvykle je taková částka přiznávána za ztrátu živého dítěte, tedy ztrátu výrazně trýznivější. Žalovaná dodala, že subjektivní výpověď žalobkyně ne zcela odpovídá dalším, objektivním, důkazům, podle odůvodnění rozhodnutí soud I. stupně do odškodnění zahrnul z určité části také nárok plynoucí ze ztížení společenského uplatnění žalobkyně, tento nárok ale žalobkyně uplatňuje samostatně v nemalé výši. Žalovaná uzavřela, že jí vyplacená náhrada za duševní útrapy ze ztráty nenarozeného dítěte ve výši 450 000 Kč je zcela adekvátní a slušná. Navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v napadeném vyhovujícím výroku změnil tak, že žalobu (zcela) zamítne.
8. Žalobkyně ve vyjádření k odvolání žalované navrhla potvrzení rozsudku soudu I. stupně jako věcně správného.
9. Odvolací soud po zjištění, že odvolání žalované bylo uplatněno včas, naplňuje požadavky ust. § 205 odst. 1 o. s. ř. a obsahuje odvolací důvody stanovené v ust. § 205 odst. 2 o. s. ř., projednal je při jednání (ust. § 214 odst. 1 o. s. ř.), aby poté rozhodl v neveřejném zasedání. Vázán mezemi odvolání, jímž byl rozsudek soudu I. stupně napaden ve vyhovujícím výroku o věci samé ad I a v akcesorickém výroku o náhradě nákladů řízení, přičemž v zamítavém výroku o věci samé nabyt podle ust. § 206 odst. 2 o. s. ř. samostatně právní moci, přezkoumal správnost rozhodnutí soudu I. stupně i řízení, které předcházelo jeho vydání (ust. § 212, § 212a o. s. ř.). Dospěl k závěru, že již vinou vady žaloby, již soud I. stupně neodstranil, nemůže jeho rozhodnutí obstát.
10. Žalované lze přisvědčit v tom, že soud I. stupně neodlišil nárok žalobkyně na odčinění duševních útrap žalobkyně ze ztráty nenarozeného dítěte ve smyslu ust. § 2959 o. z. a její nárok na odčinění dalších nemajetkových újem podle ust. § 2958 o. z. Pochybil totiž, když od počátku řízení nevedl žalobkyni k nápravě vad žaloby tak, aby bylo bez pochyb zřejmé, čeho přesně se jí žalobkyně domáhá, když uvádí, že požaduje další nemajetkovou újmu (vedle bolestného a náhrady za ztížení společenského uplatnění, které výslovně v tomto řízení neuplatňuje), ale současně ve skutkových tvrzeních popisuje, mimo jiné, i své útrapy v souvislosti se ztrátou nenarozeného dítěte. Ze skutkového popisu, žalobních tvrzení doposud nelze seznat, zda žalobkyně žádá odškodnění jako osoba blízká ve smyslu ust. § 2959 o. z., nebo zda požaduje náhradu za jinou škodu, nemajetkovou újmu, která jí byla způsobena jako poškozené, a to ve smyslu ust. § 2958 o. z.
11. Za takového stavu odvolacímu soudu nezbylo, než rozsudek soudu I. stupně v napadeném vyhovujícím výroku o věci samé (ad I) a ve výroku o náhradě nákladů řízení (ad III) zrušit podle ust. § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. a věc vrátit soudu I. stupně podle ust. § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. k dalšímu řízení.
12. V něm soud I. stupně především povede žalobkyni k precizaci jejích žalobních tvrzení a žádání. Teprve v okamžiku, kdy žalobkyně, vedená k takovému postupu řádným poučením soudu I. stupně podle ust. 118a odst. 1 o. s. ř., objasní, zda svůj nárok v tomto řízení činí jako požadavek na náhradu za jinou újmu – tedy takové specifické okolnosti, které se vymykají obvyklému stavu, průběhu léčby a stabilizace zdravotního stavu, okolnosti nikoli běžné, zvyšující intenzitu utrpené

újmý nad obvyklou mírou, či zda se domáhá náhrady za ztrátu nenarozeného dítěte jako matka, když dosavadní tvrzení žalobkyně se v tomto směru překrývají a neskýtají na položenou otázku jasnou odpověď, bude mít postaveno najisto, jak žalobní požadavek hodnotit co do jeho důvodnosti, zda žalobkyně požaduje jeden z označených nároků a který, případně zda žádá oba, pak ale v jaké výši který z nich.

13. Až poté bude soud I. stupně schopen zhodnotit všechny podstatné okolnosti konkrétního případu a dospět k posouzení žalobkyní uplatněného nároku. V situaci, kdy s ohledem na meze odvolání, jímž nebyl napaden zamítavý výrok o věci samé, a předmětem řízení tak je nárok žalobkyně na zaplacení částky 300 000 Kč (při vědomí předcházejícího plnění žalované) bude na soudu I. stupně zhodnotit konkrétně specifikovaný nárok žalobkyně s tím, zda prokázala buď nárok na jinou škodu při ublížení na zdraví, jehož výši by při závěru o jeho existenci bylo nutno stanovit mimo jiné i při porovnání obdobných případů, výše v nich přisouzené náhrady a skutečností, které k takovému rozhodnutí vedly, respektive nárok na odškodnění za duševní útrapy při ztrátě nenarozeného dítěte. Tehdy by při zhodnocení okolností jak na straně žalobkyně, tak škůdce a shodně s požadavkem na srovnání výše náhrad přiznaných ve srovnatelných případech (zde se žalovanou akcentovaným specifikem ztráty dítěte dosud nenarozeného) vyšel z aktuální judikatury stanovící za základní částku náhrady, modifikovatelné s užitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek v případě nejbližších osob dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného (srovnej závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018 sp. zn. 25 Cdo 894/2018).
14. V konečném rozhodnutí o věci samé soud I. stupně podle ust. § 224 odst. 3 o. s. ř. rozhodne nově také o náhradě nákladů řízení včetně nákladů tohoto odvolacího řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. k/o. s. ř.).

Praha 15. července 2021

JUDr. Ludmila Petráková v. r.
předsedkyně senátu